

třeba poznamenat, že výsledky zjištěné u budkové populace dutinových ptáků se budou více či méně lišit od poměrů v divoké populaci.

Poděkování

Velká část nových budek byla zakoupena LZ Bystřice pod Hostýnem díky porozumění p. Vašíka. Rovněž údržba stávajících linií budek byla finančně podpořena touto organizací.

Literatura

BÁLDI A. & CSÖRGŐ T. 1994: Roosting site fidelity of Great Tits (*Parus major*) during winter. — Acta zool. Hung. **40**: 359–367.

BÁRTA F. 2006: Stabilita populace vybraných zimujících druhů ptáků v letech 1997 až 2005 u Libáně v Železných horách. — Panurus **15**: 103–108.

BUSSE P. & OLECH B. 1968: On some problems of Birds spending nights in nest boxes. — Acta Ornithol. **11**: 1–26.

HÁJEK V. 1978: Určování stáří a pohlaví pěvců. — Vlas-

tivědný ústav v Přerově & Moravský ornitologický spolek v Přerově, Praha.

KLÚZ Z. 1980: Ochrana ptactva. — Vlastivědný ústav v Přerově & Moravský ornitologický spolek v Přerově, Praha.

KRIŠTÍN A. 2001: Zimovanie a nocovanie vtákov v budkách. — Pp.: 62–66. In: ZASADIL P. (ed.): Metody zvyšování hnízdních možností ptáků. Metodické listy ČSOP 20, Český svaz ochránců přírody, Praha.

KRIŠTÍN A., URBAN P. & MIHÁL I. 2001: Roosting and wintering of *Parus major* and *Sitta europea* in oak hornbeam forest. — Folia Zool. **50**: 43–53.

KENDEIGH S. CH. 1961: Energy of Birds conserved by roosting in cavities. — Wilson Bull. **73**: 140–147.

VEEKÝ M. 2002: Zimovanie a nocovanie vtákov v budkách v mestskom prostredí. — Tichodroma **15**: 60–70.

VEEKÝ M. 2006: Vzťahy medzi využívaním búdok vtákmi v zimnom a hniezdnom období. — Tichodroma **18**: 89–96.

WINKEL W. & HUDDE H. 1988: Über das Jachtingem von Vogel in kunstlichen Nisthohlen während des Winter. — Vogelwarte **34**: 174–188.

Došlo: 30. 5. 2007
Prijaté: 25. 10. 2007

Poznámky k hnízdění vlaštovky obecné (*Hirundo rustica*) v hnízdě rehka domácího (*Phoenicurus ochruros*)

*Notes to nesting of Barn Swallow (Hirundo rustica)
in Black Redstart's (Phoenicurus ochruros) nests*

Vladimír HOŠEK

943 65 Kamenica nad Hronom 159, Slovensko; hosek@inMail.sk

I když rehek domácí využívá ke hnízdění vlaštovčí hnízda celkem pravidelně, u vlaštovky obecné je použití rehčího hnízda skutečně jev ojedinělý, a proto si zasluží větší pozornost (napr. Brinke 2005). Za 40 let mé ornitologické praxe mám ve svých poznámkách pouze dva

záznamy takového hnízdění z jižního Slovenska ze Štúrova a Kamenice nad Hronom.

V objektech místní fary ve Štúrově sleduji hnízdění vlaštovek od r. 1977. Dva až tři páry zde hnízdí pravidelně v přístavku, používaném jako skladiště, na stropních trámech ve výšce

3,5 m a 1 pár v chodbě do sklepa na zdi ve výšce 2,5 m. Do r. 2006 jsem na této lokalitě kroužkoval mladé vlaštovky na 40 hnízdech. Od r. 1988 ve stejných objektech sleduji i hnízdění rehků domácích, kteří zde, celkem pravidelně, hnízдили dvakrát do roka. V létech 1995 a 2005 jsem zaznamenal až tři hnízdění v roce, přičemž ptáci pravidelně obsazovali i hnízda vlaštovek. Z 19 kontrolovaných hnízd bylo 12 krát použité přímo vlaštovčí hnízdo, 5 krát si rehkové postavili vlastní hnízdo na podložce u starého hnízda vlaštovek a pouze 2 krát bylo hnízdo umístěné na rohové policiče na květy.

Hnízdění vlaštovky obecné v hnízdě rehka domácího jsem na této lokalitě zaznamenal v roce 1989. Dne 10. 5. jsem zde kroužkoval 4 asi 12 denní mláďata rehků v hnízdě na podložce vedle starého hnízda vlaštovek. Při další kontrole dne 22. 6. jsem však už v tomto hnízdě našel 5 mláďat vlaštovek ve stáří 9 dnů. Ptáci pravděpodobně použily toto hnízdo, když rehkové obsadili jejich hnízdo ke svému druhému hnízdění. Hnízdo bylo vystlané novou výstelkou a pouze na jeho okraji bylo, jakoby symbolicky, přilepeno několik hrudek bláta.

Druhý, snad ještě zajímavější případ, kdy vlaštovky zahrnily v hnízdě rehka domácího mám zaznamenan z Kamenice nad Hronom, z chatové osady na úpatí Kováčovských kopců. V roce 1989 si pár rehka domácího postavil hnízdo v kouřovodu odstavených kamen. Protože majitel potřeboval kamna přenést do jiné místnosti, umístil jsem o 2 metry dále pod strop polootevřenou budku (rehkovník) o rozměrech 15 × 15 × 15 cm s přední stěnou ze dvou třetin otevřenou. Do budky jsem pak 17. 4. přemístil celé hnízdo s násadou 5 vajec.

Samice změnu bez problému přijala a 5. 5. jsem zde kroužkoval 3 mladé ve stáří 7 dní. Budku pak ptáci použili ještě i k druhému hnízdění a 15. 6. jsem kroužkoval další 4 mladé opět 7 denní. V následujícím roce 1990 jsem se do této stavby dostal až 26. 6. a ke svému překvapení jsem v budce našel 4 mladé vlaštovky, asi 7–8 denní. Rehkové tohoto roku obsadili hnízdo vlaštovek umístěné na stropním trámu cca o 3 m dále a vyvedli zde, ve dvou hnízděních 5 + 5 mláďat. Zřejmě z tohoto důvodu byly vlaštovky nuceny obsadit hnízdo rehků. Stejně, jako v případě ze Štúrova byla do hnízda nanesena nová výstelka a na přední straně budky bylo přilepeno několik hrudek bláta.

Uvedené případy jsou zajímavým důkazem přizpůsobivosti ptáků. Domnívám se, že pokud vlaštovky najdou svoje hnízdo obsazené, nebo je jejich hnízdo poškozené, jsou někdy, z časových důvodů nuceny a schopny obsadit i hnízdo jiného druhu, pokud je vhodně umístěné pod stropem místnosti. Zvláště asi v případě, kdy je dlouhodobě suché počasí a ptáci nemají možnost nalézt v blízkém okolí hnízdíště dostatek vhodného bláta ke stavbě nového, vlastního hnízda. Případ z Kamenice nad Hronom poukazuje i nato, že v nutných případech je možné úspěšně přemístit hnízdo rehků domácích i s násadou vajec a tak jim pomoci k úspěšnému vyhnízdění.

Literatura

- BRINKE T. 2005: Hnízdění vlaštovky obecné (*Hirundo rustica*) v hnízdě rehka domácího (*Phoenicurus ochruros*) a na hnízděni podložce. — Zprávy ČSO 60: 49.

Došlo: 13. 8. 2007

Prijaté: 19. 9. 2007